

การคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง “นางฟ้าเดินดิน”

ละครโทรทัศน์เรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” เป็นผลงานละครโทรทัศน์ของบริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตละครที่มีชื่อเสียงรายใหญ่และเก่าแก่ที่สุด ภายใต้การอำนวยความสะดวกของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ออกอากาศเมื่อเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2547 จากบทประพันธ์เรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” ของ “อาริตา”

การดำเนินงานผลิตละครโทรทัศน์

บริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด รับจ้างผลิตละครเรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” ให้กับสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์อยู่ในฐานะผู้ว่าจ้าง โดยผู้บริหารสถานีมอบหมายบทประพันธ์ให้ทางกันตนาเข้ามาผลิตเป็นละครโทรทัศน์ หลังจากนั้นจึงพิจารณาอนุมัติโครงการผลิตละครและงบประมาณในการผลิตตามที่บริษัทได้นำเสนอไปอย่างเป็นทางการ

จิตรลดา ดิษยพันธ์ กรรมการบริหารบริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด กล่าวถึงการรับจ้างผลิตละครเรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” ให้กับสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ว่า “ ถ้าเป็นละครที่ฉายทางช่อง 7 จะเป็นละครที่ทำแบบรับจ้างผลิตทั้งหมด ผู้บริหารทางช่องก็จะมีเรื่องมาให้บ้างหรือเป็นเรื่องที่เราเสนอไปบ้าง อย่างนางฟ้าเดินดินช่องก็ให้มา อนุมัติให้เราทำเรื่องนี้” (จิตรลดา ดิษยพันธ์, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2547)

ผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดง

บริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด เป็นบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์รายใหญ่ที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงในวงการบันเทิง มีบุคลากรในการทำงานทั้งในด้านการบริหารงานทั่วไปและส่วนของการผลิตเป็นจำนวนมาก บุคลากรในบริษัทมีหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ภายใต้การควบคุมดูแลและบริหารองค์กรของผู้บริหารตระกูล “กัลย์จาฤก”

ในส่วนของงานคัดเลือกนักแสดงของละครโทรทัศน์ที่รับจ้างผลิตให้กับสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 ผู้บริหารของบริษัทที่ดูแลการคัดเลือกนักแสดงทั้งหมดคือ จิตรลดา ดิษยนันท์ กรรมการบริหารบริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น และกรรมการผู้จัดการบริษัท กันตนา เอดูเทนเมนท์ จำกัด โดยมีทีมงานฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดง ซึ่งถูกแยกภาระหน้าที่โดยเฉพาะเป็นผู้กำหนดคัดเลือกนักแสดง ติดต่อประสานงาน และคำนวณงบประมาณ รวมทั้งแก้ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวกับนักแสดงในขั้นตอนการถ่ายทำละครด้วย

“ตอนนี่พี่เป็นคนดูแลการแคสติ้งละครทั้งหมดของกันตนาที่ทำกับช่อง 7 และละครไอทีวี เรื่องวัยซนคนมหัศจรรย์ พี่จะดูเฉพาะตัวละครสำคัญๆ ตัวพระเอกนางเอก หรือตัวร้ายที่เด่นๆ หรือตัวที่มีบทบาทมากๆ ถ้าตัวรองๆลงไปพี่จะมีทีมแคสต์ช่วยทำ เขารับคำสั่งงานจากพี่อีกที พี่ไม่ต้องทำอะไรมากเลย พี่ให้เขาไปเวิร์คมาแล้วมาให้พี่ดูว่าตัวละครแต่ละตัวที่เลือกมาจะให้ใครเล่น เขาก็จะเลือกมาหลายคน พี่ก็จะดูแล้วตัดข้อสงสัยออกให้เหลือสองสามคน แล้วเอาให้นาย (สุรางค์ เปรมปรีดิ์) ดู แต่ถ้าบางตัวที่พี่มั่นใจ พี่ก็จะเลือกให้นายเลย ไม่ต้องมีข้อสงสัย แต่ถ้าบางคนที่เขาเลือกมาพี่ไม่โอเค ไม่เห็นด้วย พี่ก็จะคอมเม้นท์ให้เขาไปเปลี่ยนมา” (จิตรลดา ดิษยนันท์, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2547)

ฉัตรมงคล ประภารุ่งเรืองกิจ ผู้ช่วยฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดงของบริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด กล่าวถึงบทบาทของฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดงว่า “หน้าที่ของพวกพี่ฝ่ายแคสติ้งคือการคัดเลือกนักแสดงตัวรองๆลงมา หมายถึงรองจากพระเอกนางเอก ทุกตัวพี่จะช่วยๆกันดู แต่ก็มีบางเรื่อง ที่ต้องดูพระเอกนางเอกด้วย ดูนี้นะหมายถึงคิดแล้วนำเสนอ เพราะสุดท้ายพวกตัวแสดงนำ ช่องก็เป็นคนเลือกอยู่ดี เวลาพวกพี่คิดกันแล้วก็ส่งไปให้พี่ตุ๊กตา (จิตรลดา ดิษยนันท์) ให้พี่เขาดู เรามีหน้าที่นำเสนอว่าบั้นนี้จะเอาใครเล่น นำเสนอใจอย่างไร นอกจากนั้นก็ติดต่อโมเดลลิ่ง ติดต่อดาราคอยเช็คคิว และอื่นๆอีกมากมายเลย” (ฉัตรมงคล ประภารุ่งเรืองกิจ, สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2547)

ในกรณีที่เกิดข้อสงสัยหรือความไม่ชัดเจนในคาแรกเตอร์ตัวละคร ผู้บริหารจะปรึกษาและขอคำแนะนำเกี่ยวกับคาแรกเตอร์ตัวละครและนักแสดงที่เหมาะสมจากผู้เขียนบทอีกทางหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนบทละครเรื่องนี้ คือ วิเชียร ทั้งสุข ดังนั้น ผู้เขียนบทจึงอยู่ในฐานะผู้ให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นแก่ผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่คัดเลือกนักแสดง

“ถ้าพี่ไม่แน่ใจพี่ก็จะใช้วิธีคุยกับคนเขียนบท ทุกเรื่องเลยนะ อย่างคุณวิเชียร (วิเชียร ทั้งสุข) ที่เขียนนางฟ้าเดินดิน พี่ก็จะคุยกับเขา.....เฮ้ย ตัวนี้คาแรกเตอร์เป็นอย่างไร พี่มองคาแรกเตอร์ตัวนี้อย่างไร ถ้าเราชัดเจน เราจะเลือกคนมาเล่นได้ง่ายขึ้น หรือถ้าเราคอมเมนต์ ว่ามันน่าจะเป็นแบบนี้แบบนี้ เขาจะได้ปรับบท ตามที่เราต้องการ” (จิตรลดา ดิษยนันท์, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2547)

วิเชียร ทั้งสุข ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” กล่าวถึงบทบาทของตนที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการคัดเลือกนักแสดงว่า “จริงๆมันก็ไม่แยกออกจากกันทีเดียวหรอก ไม่ใช่เราเขียนบทให้เขาจบแล้วก็จบกัน บางทีเขาก็ถามว่าตัวนี้เป็นอย่างไร เป็นแบบนี้หรือเปล่า เราก็จะอธิบายให้เขาฟัง เราแค่เป็นที่ปรึกษา ให้เขาชัดเจนและไม่เลือกคนที่มันหลุดจากคาแรกเตอร์ไป” (วิเชียร ทั้งสุข, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2547)

เมื่อทางบริษัทผู้ผลิตอย่างกันตนา ได้คัดเลือกนักแสดงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้บริหารบริษัทก็จะนำรายชื่อไปเสนอผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดนักแสดงผู้สวมบทบาทตัวละครหลักและพิจารณาภาพรวมของนักแสดงทั้งหมดก่อนตัดสินใจขั้นสุดท้าย ในกรณีของละครเรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” ผู้บริหารของสถานีโทรทัศน์ก็เป็นผู้กำหนดตัวนักแสดงนำมาให้ทางบริษัทเอง

ดังนั้น ผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดงละครเรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” จึงประกอบไปด้วยผู้บริหารของบริษัท ฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดง และผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ซึ่ง Joseph Turow (1979) ได้เคยกล่าวไว้ว่า บุคคลผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดงเหล่านี้ มีส่วนอย่างมากในการสร้างและสนับสนุนภาพตัวตนของคนกลุ่มต่างๆ ลักษณะของตัวละครและนักแสดงที่ปรากฏในจอโทรทัศน์ ก็สามารถสะท้อนทัศนคติ การรับรู้และการคาดการณ์ของคนกลุ่มนี้ได้เช่นกัน

ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกนักแสดง

จากการศึกษาขั้นตอนการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละครแต่ละตัว ในเรื่อง "นางฟ้าเดินดิน" สามารถแบ่งขั้นตอนในกระบวนการคัดเลือกนักแสดงได้ 3 ขั้นตอน คือ การศึกษาตัวละครและวางแผนกำหนดบทบาทตัวละคร การพิจารณาสรรหานักแสดง และการตัดสินใจคัดเลือกนักแสดง ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในแนวคิดและการทำงาน ดังนี้

1. การศึกษาตัวละครและวางแผนกำหนดบทบาทตัวละคร

กระบวนการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง "นางฟ้าเดินดิน" เริ่มจากผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดงระดับบริษัทผู้ผลิต ได้แก่ ผู้บริหารบริษัท และทีมงานฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดง ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของตัวละครในเรื่อง โดยอ่านจากบทประพันธ์เป็นอันดับแรก จากนั้นจึงศึกษาจากเอกสารบรรยายลักษณะตัวละคร หรือ "ไบคาแรกเตอร์" ที่ผู้เขียนบทได้บรรยายลักษณะตัวละครและรายละเอียดสำคัญต่างๆไว้ นอกจากนี้ต้องวางแผนกำหนดบทบาทในการดำเนินเรื่องราวของตัวละครแต่ละตัวด้วย

จากการศึกษาขั้นตอนการตีความนี้ พบว่าภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบของกลุ่มคนต่างๆในสังคม เข้ามามีอิทธิพลต่อการตีความและจินตนาการภาพตัวละครของผู้คัดเลือกนักแสดง เนื่องจากการตีความลักษณะตัวละครว่าตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะอย่างไร ทั้งด้านรูปร่างพรรณสัณฐาน บุคลิกนิสัยใจคอ การแต่งกาย นอกจากผู้คัดเลือกจะอ้างอิงลักษณะของตัวละครจากทั้งบทประพันธ์และบทโทรทัศน์ที่ผู้เขียนบทได้เพิ่มเติมรายละเอียดของตัวละครลงไป ยังอ้างอิงจากประสบการณ์การรับรู้ ความเข้าใจของตนเองที่มีต่อลักษณะต่างๆของคน รวมถึงความคาดหวังที่มีต่อตัวละครตัวนั้นด้วยว่าควรจะเป็นอย่างไร ตัวละครบางตัวที่ไม่ปรากฏในบทประพันธ์ หรือบทประพันธ์กล่าวถึง แต่ไม่มีรายละเอียดหรือมีรายละเอียดไม่มาก ผู้คัดเลือกและผู้เขียนบทก็จะจินตนาการถึงลักษณะตัวละครนั้นๆขึ้นมาใหม่หรือเพิ่มเติมจากเดิม

"ลักษณะตัวละครที่คนเขียนบทบรรยายมา มันถือเป็นไกด์นะ คนที่คัดเลือกนักแสดงต้องมาจินตนาการต่ออีกที เพราะคนเขียนบทไม่ได้เขียนมาชัดเจนทุกตัวหรอก เขาเปิดโอกาสให้เราเลือกได้ตามที่เราอยากได้ อยากเห็นตัวละครตัวนั้นด้วยเวลาเรานึกถึงคนลักษณะต่างๆ เราก็จะนึกถึงคนที่เราเคยเจอเคยเห็น คนแบบนี้เป็นอย่างไง คนแบบนั้นเป็นอย่างไง บางทีที่ดูหนังดูละคร เห็นตัวละครและนักแสดงต่างประเทศก็รู้สึกว้าว อยากเห็นตัวละครของเราเป็นแบบนี้จัง เราอยาก

ให้ตัวละครเรามีขนาดแบบนี้บ้าง ประสบการณ์ของเรามีส่วนช่วยในการสร้างหรือวาดภาพตัวละครอย่างมาก" (จิตรลดา ดิษยนันท์, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2547)

ผู้มีหน้าที่คัดเลือกนักแสดงในระดับบริษัท โดยเฉพาะทีมงานฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดง จะมีภาพเกี่ยวกับตัวละครแต่ละตัวในใจ เมื่อต้องสรุปลักษณะตัวละครให้ชัดเจน ผู้คัดเลือกจะแลกเปลี่ยนมุมมองและความคิดเห็นระหว่างกัน เพื่อให้เข้าใจลักษณะตัวละครให้เป็นไปในทิศทางเดียว

"พื่กับเพื่อนๆในทีมก็จะรับงานมาจากพี่ตุ๊กตา (จิตรลดา ดิษยนันท์) แล้วมาศึกษาตัวละครแต่ละตัวว่าเป็นอย่างไร เบ็คกราวนด์ตัวละครเป็นอย่างไร ทำไมคนนี่ถึงเป็นแบบนี้ เราก็จะคุยกันให้เข้าใจ เพราะแต่ละคนอาจมองไม่เหมือนกัน บางคนบอกว่าคนรวย ต้องผิวพรรณดี แต่บางคนบอกว่าไม่เห็นเกี่ยว ตัวละครบางตัวตลกแบบเป็นๆเซๆ แต่บางคนอาจเห็นว่าตลกแบบปัญญาอ่อน เราต้องช่วยกันดูว่าอยากให้ตัวละครแต่ละตัวเป็นแบบไหน ต้องเข้าใจตรงกันถึงจะเลือกนักแสดงได้" (ฉัตรมงคล ประภารุ่งเรืองกิจ, สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2547)

2. การพิจารณาสรรหานักแสดง

เมื่อทำความเข้าใจตัวละครและวางแผนกำหนดบทบาทตัวละครแล้ว ทีมงานฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดงก็จะพิจารณาสรรหานักแสดงที่เหมาะสมมาสวมบทบาทตัวละครแต่ละตัว โดยพิจารณานักแสดงจาก 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักแสดงอาชีพซึ่งเป็นนักแสดงอิสระ กลุ่มนักแสดงอาชีพในสังกัดของกันตนา กลุ่มนักแสดงหน้าใหม่ ซึ่งเป็นนักเรียนจากโรงเรียนการแสดงของกันตนา และกลุ่มนักแสดงจากบริษัทจัดหานักแสดง

"เราก็จะมองจากนักแสดงอิสระ คนที่เล่นกับช่อง 7 และกันตนาบ่อยๆ หรือเคยเล่นกับเราแล้วหายหน้าไป เราจะมองคนพวกนี้ก่อน เพราะถ้าเลือกจากคนไม่คุ้นเคย บางทีมันก็ทำงานลำบาก เราไม่รู้ว่าเขาเป็นยังไง ส่วนนักแสดงในสังกัด อันนั้นมันก็เป็นเรื่องแน่นอนที่เราต้องดูแลเขา ต้องป้อนงานให้เขาด้วย เวลาเราดูเราก็ดูคนที่เหมาะกับบทหน่อย เขามีความสามารถแค่ไหน จะเล่นบทแบบนี้ดีไหม วัยเขาเหมาะกับบทนี้หรือเปล่า" (ฉัตรมงคล ประภารุ่งเรืองกิจ, สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2547)

“มีโรงเรียนการแสดงก็เหมือนมีโมเดลลิ่ง เรามีคนอยู่ในมือของเราเอง เราจะพยายามสร้างนักแสดงขึ้นมาใหม่ โดยคนที่ฝีมือเราก็จะสนับสนุนให้เล่นละคร เป็นนักแสดงสมทบบ้าง ตัวประกอบหลักๆบ้าง ถ้าฝีมือใครพัฒนาเข้าตาเรา เราก็อาจเขยิบให้เขาขึ้นมารับบทที่ดีกว่านั้น พี่ตั้งใจจะสร้างคนใหม่ขึ้นทุกเรื่อง อย่างน้อย 2-3 คน ถ้าเป็นตัวประกอบเล็กๆ ไม่สำคัญ บางทีก็ใช้ทั้งนักเรียนการแสดงและนักแสดงจากโมเดลลิ่ง ทีมงานของพี่เขาก็ไปมองหาขึ้นมา” (จิตรลดา ดิษยนันท์, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2547)

ในการพิจารณาสรรหานักแสดงผู้ที่เหมาะสมมาสมทบบทบาทตัวละครแต่ละตัว ผู้คัดเลือกนักแสดงจะมีเกณฑ์ทั่วไปในการพิจารณาคือ ความสามารถทางการแสดงของนักแสดง และบุคลิกลักษณะ เพศ วัย รูปพรรณสัณฐานที่ใกล้เคียงกับตัวละคร หากมีนักแสดงที่มีคุณสมบัติตรงหรือใกล้เคียงกับที่ผู้คัดเลือกได้ตั้งไว้มากกว่า 1 คน ผู้คัดเลือกก็จัดลำดับตามความเหมาะสมกับบทบาทจากมากไปหาน้อย หลังจากนั้นจึงจะตัดสินใจคัดเลือกอีกครั้งเป็นขั้นสุดท้าย

3. การตัดสินใจคัดเลือกนักแสดง

หลังจากทีมงานฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดง ได้ศึกษาตัวละคร และพิจารณาสรรหานักแสดงที่น่าจะเหมาะสมกับบทบาทแล้ว ฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดงจะนำรายชื่อนักแสดงเสนอให้กับผู้บริหารบริษัท เพื่อพิจารณาและตัดสินใจร่วมกันเพื่อคัดเลือกนักแสดงที่เหมาะสมกับบทบาทมากที่สุด

“พี่ให้พวกเขาไปเวิร์ค ไปทำการบ้านกันมา ถ้าเขาศึกษาตัวละครแต่ละตัว แล้วลองวางตัวนักแสดงดู อาจจะมีตัวเลือกด้วย ถ้าเขาทำตรงนั้นแล้ว เขาก็จะเอามาคุยกับพี่ มาช่วยกันดูช่วยกันเลือกอีกครั้งว่าจะเอาใคร บางทีเขาเลือกมาพี่ไม่ถูกใจ พี่ก็อาจจะกำหนดเองเลย แต่ส่วนใหญ่พี่ก็จะตัดสินใจเลือกจากที่พวกเขาเสนอมานั้นแหละ แต่ก็ต้องมาคุยด้วยกัน เขาอาจมีเหตุผลที่ต่างจากพี่ เราก็ต้องมาคุยกันให้เข้าใจว่าทำไมเป็นคนนี้” (จิตรลดา ดิษยนันท์, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2547)

ในการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” นักแสดงผู้สมทบบทบาทตัวละครหลัก หรือที่เรียกว่า “นักแสดงนำ” ได้แก่ ณัฐวุฒิ สกิดใจ และวรรษยา นิลคูหา เป็นนักแสดงที่ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจสูงสุด ได้กำหนดให้สมทบบทบาทตัวละครหลักมาตั้งแต่แรกแล้ว ดังนั้น ฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดงจึงไม่ต้องสรรหาและตัดสินใจคัดเลือกอีก

มีเพียงอักษฎาฐ เหลืองสุนทร ซึ่งเป็นนักแสดงผู้สวมบทบาทตัวละครหลักอีกคนหนึ่งเท่านั้น ที่ถูกคัดเลือกโดยผู้บริหารบริษัท

ดังนั้น ผู้คัดเลือกนักแสดงในระดับบริษัทผู้ผลิต จึงมีหน้าที่ดำเนินการพิจารณาสรรหานักแสดงผู้สวมบทบาทตัวละครสมทบและตัวละครประกอบอื่นๆ และตัดสินใจคัดเลือกนักแสดงที่เหมาะสมกับการสวมบทบาทตัวละครแต่ละตัวมากที่สุด เพื่อนำเสนอรายชื่อนักแสดงทั้งหมดให้ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์พิจารณาในภาพรวมอีกครั้ง

การทำงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการคัดเลือกนักแสดงเรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” ของบริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น เป็นการทำงานที่มีลำดับขั้นและอำนาจในการตัดสินใจต่างๆ ค่อนข้างชัดเจนและเป็นระเบียบ บทบาทในการพิจารณาสรรหานักแสดงส่วนใหญ่เป็นของฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดง ส่วนผู้บริหารบริษัทจะเป็นผู้ตัดสินใจและดูแลภาพโดยรวมในระดับบริษัท

การแบ่งขั้นตอนการคัดเลือกนักแสดงของละครเรื่อง “นางฟ้าเดินดิน” เป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ การศึกษาตัวละครและวางแผนกำหนดบทบาทตัวละคร การพิจารณาสรรหานักแสดง และการตัดสินใจคัดเลือก เป็นการแบ่งขั้นตอนที่สอดคล้องและมีรายละเอียดคล้ายคลึงกับขั้นตอนในกระบวนการคัดเลือกนักแสดงที่ ปารีจักร เสวตเศรณี (2541) ได้เคยศึกษาไว้ว่า กระบวนการคัดเลือกนักแสดงซึ่งใช้แนวคิดเรื่องการจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) มาอธิบายนั้น ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผนกำหนดบทบาทและนักแสดง การพิจารณาสรรหานักแสดง การคัดเลือกนักแสดง และการฝึกฝนพัฒนานักแสดง แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัยสิ้นสุดเพียงการตัดสินใจคัดเลือกนักแสดงที่เหมาะสมที่สุดมาสวมบทบาทตัวละคร จึงไม่ได้รวมขั้นตอนของการฝึกฝนพัฒนานักแสดงเป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนการคัดเลือกนักแสดงด้วย

อย่างไรก็ตาม วิธีการและรายละเอียดของการคัดเลือก อาจแตกต่างกับบริษัทผู้ผลิตรายอื่นไปบ้าง ตามรูปแบบการทำงาน ขนาดและโครงสร้างของบริษัท และลักษณะการดำเนินการผลิตละครโทรทัศน์ของบริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด

“การทำงานคัดเลือกนักแสดงของแต่ละบริษัท จะมีรายละเอียดเฉพาะที่แตกต่างกัน เขาเรียกว่าสไตล์ กันตนาก็มีสไตล์ของกันตนา ดาราวิดีโอก็มีแบบของเขา เอ็กแซ็กท์ก็มีสไตล์ของเขา แม้แต่บางที่ถ้าคนละโปรดักชั่น ถึงจะเป็นบริษัทเดียวกัน ก็อาจมีสไตล์ต่างกันได้ ละครของกันตนา

ถ้าทำกับช่อง 7 ก็สไตส์หนึ่ง ถ้าทำกับช่อง ITV ก็อีกสไตส์หนึ่ง แต่หลักใหญ่ใจความของขั้นตอนการคัดเลือก ไม่ค่อยผิดเพี้ยนไปจากกันมากหรอก ขั้นตอนเหมือนกัน แต่สไตส์ต่างกัน" (จิตรลดา ดิษยพันธ์, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2547)

จากการศึกษาวิธีการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง "นางฟ้าเดินดิน" สามารถวิเคราะห์เหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงของกลุ่มผู้มีบทบาทในการคัดเลือก โดยจำแนกตามประเภทของตัวละครที่นักแสดงถูกคัดเลือกให้สวมบทบาท ได้แก่ ตัวละครหลัก ตัวละครสมทบ และตัวละครประกอบ ได้ดังต่อไปนี้

1. ตัวละครหลัก

1.1 อรรถณพ

นักแสดงผู้สวมบทบาท ณัฐวุฒิ สกิดใจ

ลักษณะตัวละคร พระเอก ชายหนุ่มนักเรียนนอกวัย 30 ต้นๆ รูปหล่อ ร่ำรวย เป็นทายาทเศรษฐีผู้ดีเก่า รักสงบ ชอบใช้ชีวิตในไร่ตามต่างจังหวัด มองโลกในแง่ดี รักความยุติธรรม

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- พระเอก รูปหล่อ	- หนุ่มนักเรียนนอก ร่ำรวย เป็นทายาทเศรษฐี	-

เหตุผลในการคัดเลือก ณัฐวุฒิ สกิดใจ ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงชายที่มีชื่อเสียงที่สุดของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ณ ขณะนั้น สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้มาก ทำให้ละครได้รับความนิยมอย่างสูง ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์จึงกำหนดให้ ณัฐวุฒิสวมบทบาทพระเอก เพื่อเรียกความนิยมจากผู้ชมเหมือนเช่นที่ผ่านมา

1.2 พิศราภา

นักแสดงผู้สวมบทบาท วรรษยา นิลคูหา

ลักษณะตัวละคร นางเอก หญิงสาววัย 20 ปี เป็นลูกสาวผู้มีอิทธิพล สวยหวาน แต่ดื้อรั้น เอาแต่ใจ และมั่นใจในตัวเอง ใจกล้าและไม่กลัวใคร

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
- นางเอก สวย	- นางเอกผู้ดื้อรั้น มั่นใจในตัวเอง ใจกล้าและไม่กลัวใคร	-

เหตุผลในการคัดเลือก วรรษยา นิลคูหา ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงในสังกัดของบริษัทกันตนา กำลังมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของผู้ชม ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์จึงกำหนดให้วรรษยาสวมบทบาทนางเอก เพื่อผลักดันให้วรรษยาโด่งดังและเป็นนางเอกแถวหน้าของสถานีโทรทัศน์ต่อไป

1.3 รัช

นักแสดงผู้สวมบทบาท อัษฎาวุธ เหลืองสุนทร

ลักษณะตัวละคร พระเอก ชายหนุ่มวัยใกล้ 30 เป็นทายาทเศรษฐี แต่มีปัญหาชีวิต จึงผันตัวไปเป็นมือปืนคุ้มกันผู้มีอิทธิพล เป็นคนนิ่งขรัม เก็บอารมณ์เก่ง พูดน้อย ไม่ค่อยแสดงออก

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- พระเอก หน้าตาดี	- พระเอกผู้นิ่งขรัม เก็บอารมณ์ พูดน้อย ไม่ค่อยแสดงออก	-

เหตุผลในการคัดเลือก อัษฎาวุธ เหลืองสุนทร ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่มีความสามารถทางการแสดงมาก สวมบทบาทได้หลายแบบ และมีชื่อเสียงผู้คัดเลือกประทับใจในความสามารถและอุปนิสัยส่วนตัว จึงตัดสินใจเลือก แม้ว่าอัษฎาวุธจะไม่มีบุคลิกลักษณะที่คล้ายหรือใกล้เคียงกับตัวละครเลยก็ตาม

2. ตัวละครสมทบ

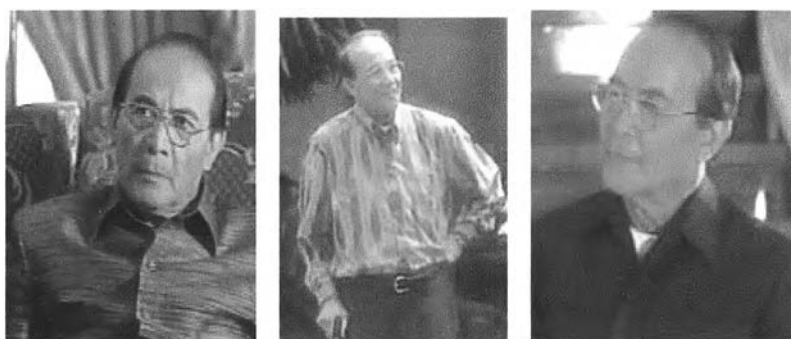
2.1 คุณปู่ดำรงค์

นักแสดงผู้สวมบทบาท อุดลย์ ดุลยรัตน์

ลักษณะตัวละคร ชายสูงวัย อายุประมาณ 70 ปี เป็นเศรษฐีผู้ดีเก่า อดีตรัฐมนตรี เจ้ายศเจ้าอย่าง ถือตัว เย่อหยิ่งและมีทิฐิมานะมาก รักเกียรติยศและชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- เศรษฐีผู้ดีเก่า เย่อหยิ่ง เจ้ายศเจ้าอย่าง ถือตัว รักเกียรติยศและชื่อเสียงวงศ์ตระกูล	-

เหตุผลในการคัดเลือก อุดลย์ ดุลยรัตน์ เป็นนักแสดงอาวุโส ถูกเลือกให้สวมบทบาทนี้เนื่องจากเป็นนักแสดงซึ่งมีประสบการณ์และความสามารถทางการแสดงมาก และกำลังโด่งดังจากกระแสภาพยนตร์เรื่อง "โหมโรง" ด้วยเหตุนี้ผู้คัดเลือกจึงตัดสินใจเลือก แม้นุคลิกและภาพลักษณ์ของอุดลย์จะไม่สอดคล้องกับลักษณะของตัวละครก็ตาม

2.2 เพ็ญจันทร์

นักแสดงผู้สวมบทบาท สาวิกา กาญจนามาศ

ลักษณะตัวละคร หญิงสาววัย 20 ต้นๆ เป็นลูกสาวเจ้าของไร่ในต่างจังหวัด บุคลิก คล่องแคล่ว ทะมัดทะแมง มั่นใจในตัวเอง แต่ก็อ่อนหวาน มีน้ำใจ มีความจริงใจ และพูดจา ตรงไปตรงมา

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- คนต่างจังหวัด มีน้ำใจ จริงใจ และพูดจาตรงไปตรงมา	

เหตุผลในการคัดเลือก สาวิกา กาญจนามาศ ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจาก เป็นนักแสดงที่หน้าตาน่ารัก สดใส เคยเป็นนักแสดงในสังกัดและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักจากการแสดงละครของบริษัทกันตนา ผู้คัดเลือกจึงต้องการสนับสนุนให้นักแสดงได้มีโอกาสแสดงละครอย่างต่อเนื่อง

2.3 อรศรี

นักแสดงผู้สวมบทบาท รุ่งนภา (รุ่งระวี) ปริจินดากุล

ลักษณะตัวละคร หญิงสาว อายุประมาณ 25 ปี เป็นหลานสาวเศรษฐีผู้ดีเก่า เย่อหยิ่ง ถือตัว เป็นคุณหนูอารมณ์ร้าย ปากร้าย โวยวายและเอาแต่ใจตัวเอง

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
- นางร้าย นิสัยไม่ดี	- นางร้ายจอมโวยวาย ปากร้าย ชอบกรีดร้องเวลาไม่พอใจ - คุณหนูอารมณ์ร้าย ปากร้าย ชอบโวยวาย และเอาแต่ใจตัวเอง	-

เหตุผลในการคัดเลือก รุ่งนภา (รุ่งระวี) ปริจินดากุล ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่กำลังมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงการภาพยนตร์ คุณจิตรลดา ดิษยนันท์ ผู้บริหารบริษัทจิงจักษ์ชวนให้เซ็นสัญญาเป็นนักแสดงในสังกัดของบริษัทกันตนา และคัดเลือกให้ รุ่งนภาสวมบทบาทนี้ โดยต้องการสนับสนุนให้โด่งดังและเป็นที่รู้จักของผู้ชม

2.4 ทำนุ

นักแสดงผู้สวมบทบาท ปราบ ยุทธพิชัย

ลักษณะตัวละคร หนุ่มนักบัญชี เป็นแฟนของอรศรี ภายนอกดูเรียบร้อยแต่ฉลาดแกมโกง ละเอียดรอบคอบ จอมวางแผนและทะเยอทะยาน แต่อีกด้านกลับเป็นคนอ่อนแอ ขี้ขลาด และหวาดระแวง

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- ตัวโกง นิสัยไม่ดี	- นักบัญชี เรียบร้อย ละเอียดรอบคอบ - คนฉลาดแกมโกง ชอบวางแผน ทะเยอทะยาน	-

เหตุผลในการคัดเลือก ปราบ ยุทธพิชัย ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่มีความสามารถ สวมบทบาทตัวละครได้หลายรูปแบบ แม้จะไม่มีชื่อเสียงโด่งดัง แต่ผู้ชมก็พอรู้จักคุ้นหน้า นอกจากนี้ปราบยังเป็นนักแสดงที่ร่วมงานกับบริษัทกันตนาอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

2.5 สมชาย

นักแสดงผู้สวมบทบาท จงเจตน์ วัชรานันท์

ลักษณะตัวละคร ชายหนุ่มอายุประมาณ 28 ปี หน้าตาดี เป็นลูกชายผู้มีอิทธิพล พี่ชายของนางเอก ฉลาด พุดน้อย แต่จริงจังและเด็ดขาด หวงน้องสาว เคารพและเชื่อฟังพ่อกับพี่ชาย

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- พี่ชาย หวงน้องสาว	-

เหตุผลในการคัดเลือก จงเจตน์ วัชรานันท์ เป็นนักแสดงหน้าใหม่ ถูกเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักเรียนการแสดงที่มีความสามารถจากกันตนาดราม่า สตูด ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนการแสดงของบริษัทกันตนา นอกจากนั้นจงเจตน์ยังมีหน้าตาและบุคลิกที่ดี ผู้คัดเลือกจึงต้องการสนับสนุนให้เป็นนักแสดงที่มีคุณภาพต่อไป

2.6 อัจฉิมา

นักแสดงผู้สวมบทบาท ศิริวรรณ สกุล

ลักษณะตัวละคร หญิงสาวอายุประมาณ 23 ปี น่องสาวพระเอก เป็นคุณหนูหลานสาว เศรษฐีผู้ดีเก๋ เป็นสาวทันสมัย สวย ร่าเริงสดใส แต่งตัวเก่ง มั่นใจและเป็นตัวของตัวเอง แต่ค่อนข้างดีอีร์

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- สาวทันสมัย สวย สดใส มั่นใจ และแต่งตัวเก่ง	-

เหตุผลในการคัดเลือกนักแสดง ศิริวรรณ สกุล ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักเรียนการแสดงที่มีความสามารถจากกันตนาดราม่า สคูล ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนการแสดงของบริษัทกันตนา นอกจากนั้นศิริวรรณยังมีหน้าตาน่ารัก สดใส ผู้คัดเลือกจึงต้องการสนับสนุนให้เป็นนักแสดงที่มีคุณภาพต่อไป

2.7 คุณหญิงนวลศิริ

นักแสดงผู้สวมบทบาท สุดารัตน์ เดชากุล

ลักษณะตัวละคร หญิงวัยกลางคน แม่ของพระเอก เป็นคุณหญิง ร่ำรวย เจ้าศเจ้าอย่าง และค่อนข้างถือตัว แต่งตัวหรูหราด้วยเสื้อผ้าและเครื่องประดับราคาแพง เป็นแม่ที่หวงลูก เจ้ากี้เจ้าการ ชี้นับและชอบซักไซ้

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- คุณแม่หวงลูก เจ้ากี้เจ้าการ ชี้นับ ซักไซ้ - คุณหญิง ร่ำรวย ถือตัว แต่งตัวหรูหราด้วยเสื้อผ้าและเครื่องประดับราคาแพง	-

เหตุผลในการคัดเลือก สุดารัตน์ เดชากุล ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเคยเป็นนักแสดงที่ร่วมงานกับบริษัทกันตนาเป็นประจำ และมักถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทคุณแม่ซึ่ง ร่ำรวย มีฐานะ มีบรรดาศักดิ์เป็นคุณหญิง เป็นที่คุ้นเคยของผู้ชม นอกจากนี้สุดารัตน์ก็มีกิริยาท่าทางเรียบร้อย และแต่งกายพิถีพิถันอยู่เสมอคล้ายกับลักษณะตัวละคร

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
- หญิงวัยกลางคน สวย กิริยาท่าทางเรียบร้อย พิถีพิถัน	- คุณหญิงผู้ร่ำรวย สูงศักดิ์ แต่งตัวหรูหรา	-

2.8 คุณสะอาดศรี

นักแสดงผู้สวมบทบาท สีดา พัวพิมล

ลักษณะตัวละคร หญิงวัยกลางคน ร่ำรวย เป็นลูกสะใภ้ของเศรษฐีผู้ดีเก่า กิริยามารยาทเรียบร้อย โอบอ้อมอารี และไม่ถือตัว แต่งตัวหรูหราด้วยเสื้อผ้าและเครื่องประดับราคาแพง

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- คุณนาย ร่ำรวย แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าและเครื่องประดับราคาแพง	-

เหตุผลในการคัดเลือก สีดา พัวพิมล ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่มีความสามารถ และผู้คัดเลือกเห็นว่าสีดาห่างหายจากวงการบันเทิงไปนาน จึงต้องการให้สีดากลับมาเล่นละครให้ผู้ชมได้ชมบ้าง

2.9 สมศักดิ์

นักแสดงผู้สวมบทบาท ตัน ปุสสะ

ลักษณะตัวละคร ชายหนุ่มอายุประมาณ 30 ปี พี่ชายคนโตของนางเอก เป็นลูกชายผู้มีอิทธิพล ไม่กลัวใคร เข้มแข็ง เป็นผู้นำ และเด็ดขาด รักและห่วงน้องสาวมาก และเคารพเชื่อฟังพ่อ

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- ลูกชายผู้มีอิทธิพล เข้มแข็ง ไม่กลัวใคร - พี่ชาย เป็นผู้นำ รักและห่วง น้องสาว	

เหตุผลในการคัดเลือก ตัน ปุสสะ ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่มีความสามารถ และเคยร่วมงานกับบริษัทกันตนามาแล้วหลายเรื่อง นอกจากนั้นยังมีหน้าตาและบุคลิกดี เหมาะสมกับบทพี่ชายของนางเอก

2.10 เสียทรงชัย

นักแสดงผู้สวมบทบาท ไพโรจน์ สัจจวิบุต

ลักษณะตัวละคร ชายวัยกลางคน เป็นผู้มีอิทธิพล ร่ำรวย และทำธุรกิจผิดกฎหมาย เยือกเย็นและเด็ดขาด เป็นคนรักลูกและครอบครัวมาก

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- พ่อ รักลูก รักครอบครัว	- ผู้มีอิทธิพล ร่ำรวย ทำธุรกิจผิดกฎหมาย	-

เหตุผลในการคัดเลือก ไพโรจน์ สัจจวิบุต ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่มีความสามารถ สวมบทบาทได้หลายแบบ แต่ระยะหลังมักถูกเลือกให้สวมบทบาทเป็นคุณพ่อผู้รักลูกและครอบครัว เป็นคนร่ำรวย มีอิทธิพลหรือมีอำนาจอยู่เสมอ

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- คุณพ่อผู้รักลูกและครอบครัว ร่ำรวย มีอิทธิพลหรือมีอำนาจ	-

2.11 เสี้ยมั่ง

นักแสดงผู้สวมบทบาท วิสวรรค์ ฉัตรรังสิกุล

ลักษณะตัวละคร ชายชาวจีนวัยกลางคน เป็นผู้มีอิทธิพล ร่ำรวย เจ้าเล่ห์ และเจ้าชู้
กลุ่มกริม ทำธุรกิจผิดกฎหมาย และเป็นศัตรูกับเสี้ยมทองชัย

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- ผู้ร้าย นิสัยไม่ดี เจ้าเล่ห์	- ผู้มีอิทธิพล ร่ำรวย ทำธุรกิจ ผิดกฎหมาย - เสี้ยม ชาวจีนร่างท้วม ผิวขาว ร่ำรวยและเจ้าชู้	-

เหตุผลในการคัดเลือก วิสวรรค์ ฉัตรรังสิกุล ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็น
นักแสดงที่ร่วมงานกับบริษัทกันตนามาก่อน และเคยถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทเสี้ยมผู้ร่ำรวย เจ้าชู้
และเจ้าเล่ห์อยู่บ่อยครั้ง นอกจากนั้นวิสวรรค์ยังมีรูปร่างท้วม และผิวพรรณหน้าตาขาวแบบชาวจีน
ซึ่งมีส่วนคล้ายกับลักษณะของตัวละคร

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- ชายวัยกลางคน มีเชื้อสายจีน รูปร่างท้วม และซี้เล่น	- เสี้ยมผู้ร่ำรวย เจ้าชู้ เจ้าเล่ห์	-

2.12 สตรีเบอร์รี่

นักแสดงผู้สวมบทบาท ปาจริย์ ณ นคร

ลักษณะตัวละคร หญิงสาวอายุประมาณ 30 ปี เป็นคนรับใช้ หน้าตาไม่ดี ตลก เป็นคอยเสนอนหน้า ชอบสอดรู้สอดเห็นและวิจารณ์เรื่องเจ้านาย

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- คนรับใช้ ตลก หน้าตาไม่ดี ชอบสอดรู้สอดเห็น ชอบ วิจารณ์เรื่องเจ้านาย	-

เหตุผลในการคัดเลือก ปาจริย์ ณ นคร ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากบุคลิกเป็นคนตลก สนุกสนาน พุดแก่ง และหน้าตาไม่ดี เหมือนกับลักษณะของตัวละคร นอกจากนั้น ปาจริย์มักถูกเลือกให้สวมบทบาทคนรับใช้ที่มีบุคลิกตลก เขย และพุดไม่ค่อยซัด ช่วยสร้างสีสันให้กับละครได้เป็นอย่างมาก

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
- หญิงสาว หน้าตาไม่ดี แต่ตลก สนุกสนาน พุดแก่ง	- คนใช้ตลก เป็น พุดไม่ค่อยซัด เป็นสีสันให้กับละคร	-

2.13 เหน่ง

นักแสดงผู้สวมบทบาท เจเน็ต เขียว

ลักษณะตัวละคร หญิงสาวอายุ 30 ต้นๆ เป็นคนรับใช้ ผิวดำ หน้าตาไม่ดี ซื่อ ตลก เป็นๆเซยๆ และพูดเหน่อ

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- คนรับใช้ ตลก หน้าตาไม่ดี เป็นๆเซยๆ พูดเหน่อ	-

เหตุผลในการคัดเลือก เจเน็ต เขียว ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นคนมีพรสวรรค์และความสามารถทางการแสดง นอกจากนั้นเจเน็ตยังเป็นคนตลก สนุกสนาน พูดเก่ง ผิวดำและหน้าตาไม่ดี เหมือนกับลักษณะของตัวละคร สามารถช่วยสร้างสีสันให้กับละครได้มาก

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง

ภาพแบบฉบับ	ภาพตายตัว	ภาพต้นแบบ
- หญิงสาว บุคลิกตลก เฮฮา สนุกสนาน พูดเก่ง ผิวดำและหน้าตาไม่ดี	-	-

2.14 พ่อบ้านจ๋า

นักแสดงผู้สวมบทบาท โกร่ง กางเกงแดง

ลักษณะตัวละคร ชายชราวัยเกือบ 70 เป็นทั้งพ่อบ้านและคนขับรถ เป็นคนเก่าแก่คอยรับใช้เศรษฐีผู้ดีเก่า ตลกเฮฮา ป้ำๆเป๋อๆ ซี้ลึม แต่ซื่อสัตย์ ชอบสวมเสื้อราชนปะแตน

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- คนรับใช้ ตลกเฮฮา - คนแก่ ป้ำๆเป๋อๆ ซี้ลึม	-

เหตุผลในการคัดเลือก โกร่ง กางเกงแดง เป็นนักแสดงอาวุโส ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่มีความสามารถ และห่างหายจากวงการบันเทิงไปนาน ดังนั้นผู้คัดเลือกต้องการสนับสนุนให้นักแสดงอาวุโสได้กลับมาเล่นละครอีกครั้ง นอกจากนั้นโกร่งยังเป็นคนที่มีบุคลิกตลกเฮฮา สนุกสนาน ใจดี และเมื่อครั้งเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงก็มักถูกเลือกให้สวมบทบาทคนรับใช้หรือชายผู้ตลกเฮฮา สนุกสนานอยู่เสมอ

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- ชายชรา ใจดี ตลกเฮฮา สนุกสนาน	- คนรับใช้ ชายผู้ตลกเฮฮา ซี้ เล่น สนุกสนาน	-

3. ตัวละครประกอบ

3.1 มือปืนลูกสมุน

นักแสดงผู้สวมบทบาท นักแสดงประกอบ (ไม่ระบุชื่อ)

ลักษณะตัวละคร ชายฉกรรจ์ อายุประมาณ 30-35 ปี ผิวดำ มีหนวดเครา หน้าตาไม่ดี และดูดุร้าย

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
-	- ตัวประกอบ หน้าตาไม่ดี - มือปืนลูกสมุนผู้มีอิทธิพล เป็นชายฉกรรจ์ หน้าดูดุน ไร้ หนวดเครา	-

เหตุผลในการคัดเลือก นักแสดงผู้สวมบทบาทมือปืนลูกสมุน ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่บริษัทจัดหานักแสดงจัดหามาให้เลือก มีผิวดำแดง บุคลิกและหน้าตาดูดุร้าย ไร้หนวดเครา และพูดจาเผลอเผลอ เหมือนกับลักษณะตัวละคร ค่าตัวไม่แพงมาก และเคยสวมบทบาทเป็นนักเลงและมือปืนมาก่อน

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- ชายฉกรรจ์อายุ 30-35 ปี ผิว ดำแดง หน้าตาดู ไร้หนวดเครา	-	-

3.2 ทนายความ

นักแสดงผู้สวมบทบาท นักแสดงประกอบ (ไม่ระบุชื่อ)

ลักษณะตัวละคร ชายวัยกลางคน เป็นนักกฎหมายและทนายความประจำตระกูล

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

"ทนายความ" เป็นตัวละครที่ไม่มีรายละเอียดมากนัก และไม่มีลักษณะภาพตัวแทนทั้ง 3 ระดับ ปรากฏอย่างชัดเจน

เหตุผลในการคัดเลือก นักแสดงประกอบผู้สวมบทบาททนายความ ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงประกอบที่ร่วมงานกับกันตนาเป็นประจำ มีความสามารถในการแสดงและพูดบทได้อย่างเป็นธรรมชาติ

3.3 ตำรวจ

นักแสดงผู้สวมบทบาท นักแสดงประกอบ (ไม่ระบุชื่อ)

ลักษณะตัวละคร ชายอายุระหว่าง 30-35 ปี ใส่ชุดฟอร์มตำรวจ ลักษณะเหมือนตำรวจทั่วไป

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร

ภาพแบบฉบับ	ภาพถ่ายตัว	ภาพต้นแบบ
- ตำรวจ ใส่ชุดฟอร์มตำรวจ	-	-

เหตุผลในการคัดเลือก นักแสดงผู้สวมบทบาทตำรวจ ถูกคัดเลือกให้สวมบทบาทนี้ เนื่องจากเป็นนักแสดงที่บริษัทจัดหานักแสดงได้จัดหามาให้เลือก ค่าตัวไม่แพงมากนัก นักแสดงเคยมีประสบการณ์เป็นนักแสดงประกอบ และเคยสวมบทบาทตำรวจมาแล้ว

ตารางที่ 4 สรุปเหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละครในเรื่อง “นางฟ้าเดินดิน”

ตัวละคร	นักแสดง ผู้สวมบทบาท	เหตุผลในการคัดเลือก		
		มีความสามารถ	ภาพตัวแทนของ นักแสดงสัมพันธ์กับ ตัวละคร	ปัจจัยเงื่อนไขอื่นๆ
อรรณพ	ณัฐวุฒิ สกิดใจ			✓
พัชราภา	วรัทยา นิลคูหา			✓
รัช	อัษฎาวุธ เหลืองสุนทร	✓		✓
คุณปู่ดำรงค์	อดุลย์ ดุลยรัตน์	✓		✓
เพ็ญจันทร์	สาวิกา กาญจนามาศ			✓
อวศรี	รุ่งนภัส บริจินดากุล			✓
ทำนุ	ปราบ ยุทธพิชัย	✓		✓
สมชาย	จงเจตน์ วัชรานันท์			✓
อัจฉิมา	ศิริวรรณ สกุล			✓
นวลศิริ	สุดารัตน์ เดชากุล		✓	✓
สะอาดศรี	สีดา พัวพิมล	✓		✓
สมศักดิ์	ตัน ปุสสะ	✓		✓
เสียวทรงชัย	ไพโรจน์ สังวริบุตร	✓	✓	
เสียวเม้ง	วิสรรค์ ฉัตรรังสิกุล		✓	✓
สตรอเบอร์รี่	ปาจรรย์ ณ นคร		✓	
เหน่ง	เจเน็ต เขียว	✓	✓	
พ่อบ้านฉ่ำ	โกร่ง กางเกงแดง	✓	✓	✓
มือปืน ลูกสมุน	นักแสดงประกอบ (ไม่ระบุชื่อ)		✓	
ทนายความ	นักแสดงประกอบ (ไม่ระบุชื่อ)	✓		✓
ตำรวจ	นักแสดงประกอบ (ไม่ระบุชื่อ)			✓

จากการศึกษาเหตุผลของผู้คัดเลือกในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อมาสวมบทบาทตัวละครต่างๆในละครเรื่อง "นางฟ้าเดินดิน" พบว่าภาพตัวแทนทั้ง 3 ระดับ คือ ภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบมีอิทธิพลในการคัดเลือกนักแสดง ตั้งแต่ขั้นตอนการตีความลักษณะของตัวละคร แต่ในขั้นตอนการตัดสินใจคัดเลือกนักแสดง ภาพตัวแทนเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคัดเลือกนักแสดงแต่ละคนเพื่อมาสวมบทบาทตัวละครอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถทางการแสดง และปัจจัยเงื่อนไขอื่นๆ

อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบในขั้นตอนการตัดสินใจคัดเลือกนักแสดง เกิดขึ้นจากการใช้ลักษณะของภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละครนั้น เป็นตัวเทียบเคียงกับลักษณะภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง หากนักแสดงมีภาพตัวแทนที่สัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร ประกอบกับมีความสามารถทางการแสดง นักแสดงผู้นั้นก็จะถูกพิจารณาคัดเลือกให้สวมบทบาทตัวละครที่เขามีลักษณะใกล้เคียงนั่นเอง

"การเลือกคนที่มีคาแรกเตอร์คล้ายคลึงกับลักษณะตัวละคร มันอาจช่วยให้ตัวละครตัวนั้นดูเข้าใจง่ายมากขึ้น เห็นแล้วรู้ว่าเป็นใคร เป็นเจ้านาย หรือเป็นคนใช้ เป็นพระเอกหรือผู้ร้าย ตัวละครตัวนี้จะตลกหรือจะเครียด บางทีเห็นแค่นักแสดงก็พอรู้แล้ว" (ฉัตรมงคล ประภารุ่งเรืองกิจ, สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2547)

ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละครเรื่อง "นางฟ้าเดินดิน" มีทั้งภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ แต่โดยส่วนใหญ่ภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละครเรื่องนี้จะมียุทธศาสตร์เป็นภาพตายตัว (Stereotypes) ซึ่งถูกตีความและนำเสนอเฉพาะจุดเด่นหรือบุคลิกลักษณะที่จดจำได้ง่ายของบุคคลกลุ่มนั้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งละครโทรทัศน์ด้วย ซึ่งลักษณะภาพตายตัวที่ปรากฏในตัวละครจะมีทั้งภาพตายตัวของกลุ่มคนแบบต่างๆในสังคม และภาพตายตัวของประเภทตัวละคร อาทิ พระเอก นางเอก ผู้ร้ายในแบบต่างๆ ซึ่งถูกนำเสนอซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนผู้คนจดจำอีกเช่นกัน

Louis Alvin Day (2000) เคยแสดงทัศนะไว้ว่า เนื้อหาของสื่อทุกประเภท ทั้งข่าว เนื้อหาบันเทิง และโฆษณา ล้วนเต็มไปด้วยภาพตัวแทน โดยเฉพาะภาพตายตัว เพราะภาพตายตัวมีความสำคัญต่อความเข้าใจของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและโลกรอบตัว การสร้างภาพตายตัวก็อาจเป็นสิ่งที่ผู้ผลิตหรือผู้ทำงานด้านสื่อไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เพราะต้องพยายามประกอบสร้างความเป็นจริงที่สื่อเป็นตัวกลางในการเผยแพร่ไปสู่ผู้รับสารที่เป็นมวลชน

นอกจากนั้น Tessa Perkins (1979) ยังเคยนำเสนอว่า จุดแข็งที่ทำให้ภาพตายตัวมีผลต่อการสื่อสาร คือเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่าย จดจำหรือระลึกได้ทันที

ในส่วนของภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวนักแสดง และมีอิทธิพลต่อการคัดเลือก มีทั้งภาพแบบฉบับ (Types) ซึ่งเป็นบุคลิกลักษณะโดยทั่วไปหรือเฉพาะตัวของนักแสดงผู้นั้น เป็นลักษณะที่ปรากฏให้คนรอบข้างเห็นหรือสังเกตได้ตามปกติ และไม่ขัดแย้งกับความเป็นจริง แต่ลักษณะดังกล่าวไปล้มพันธหรือใกล้เคียงกับภาพตัวแทนที่ปรากฏในตัวละคร และภาพตายตัว (Stereotypes) ซึ่งเกิดจากการนำเสนอภาพแบบฉบับหรือภาพลักษณะของนักแสดงผู้นั้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าผ่านสื่อ หรือนักแสดงผู้นั้นสวมบทบาทลักษณะเดิมบ่อยครั้งจนผู้ชมจดจำและคุ้นเคย

"นักแสดงที่ถูกคัดเลือกในเรื่องนี้ หลายคนมีคาแรกเตอร์ที่โดดเด่นมากๆ เช่น พุดเดิ้ล (ปากรีย์ ณ นคร) หรือ เจเน็ต เขียว คือแค่เห็นหน้าก็ฮาแล้ว หน้าตาดูพิสดารเขาก็เหมาะกับบทคนรับใช้ที่ฮาๆ ซ้ำๆ พวกนี้บุคลิกเขาเป็นแบบตัวละครที่เราต้องการ แต่บางคนก็ไม่ได้มีคาแรกเตอร์แบบนั้น แต่ว่าเล่นบทแบบนั้นมาหลายเรื่อง คนดูจำคาแรกเตอร์แบบนั้นได้ พี่ก็ยอมรับว่า พี่เองก็เลือกเขาเพราะเคยเห็นเขาเล่นบทที่เหมือนกับตัวละครของเรา" (จักรมงคล ประภารุ่งเรือง กิจ, สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2547)

แม้ภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ จะมีอิทธิพลในการคัดเลือกนักแสดงละครเรื่องนี้อยู่บ้าง โดยมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมกับความสามารถทางการแสดงและปัจจัยเงื่อนไขอื่นๆ และเมื่อเปรียบเทียบกันจะพบว่า การคัดเลือกนักแสดงเรื่องนี้ตัดสินใจคัดเลือกโดยใช้ปัจจัยและเงื่อนไขอื่นๆเป็นตัวตัดสินใจค่อนข้างมาก ซึ่งปัจจัยเงื่อนไขที่เด่นชัดมากที่สุด คือ ระบบอุปถัมภ์ระหว่างผู้ผลิตและนักแสดง ทั้งแบบระบบสังกัดค่ายและการอุปถัมภ์ส่วนตัว นอกจากนั้นยังมีปัจจัยเงื่อนไขเรื่องนโยบายทางการตลาดของสถานีโทรทัศน์ และงบประมาณอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ในบางกรณีปัจจัยเงื่อนไขเหล่านี้ยังทำให้ภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ ไม่มีอิทธิพลใดๆในการคัดเลือกนักแสดงเลย